

Bokcirkel 9 september 2023

Bokrecension av Marjaneh Bakhtiaris ”Farväl till dem på land” (2016)

Den 9 september 2023 höll föreningen *Hand i hand i Leksand* en bokcirkel i Leksand över novellen ”Farväl till dem på land” av Marjaneh Bakhtiari utgiven på Novellix förlag 2016. Novellen handlar om unga Parisa som bor med sin pappa och farmor i ett rum i ett hus med många andra. De tre har flytt någonstans ifrån och försöker få tag i båtbiljetter för att ta sig vidare över havet. Tiden som novellen utspelar sig i är en mellantid i deras liv, en väntan på att framtiden ska börja eftersom dåtiden är lämnad men nutiden är inget de ska stanna i. En väntan mellan ett liv som var och ett liv de önskar leva i. Man kan inte säga hur lång tid berättelsen spänner över eftersom vardagarna som läsaren får vara med i lika gärna kan vara en period om några enstaka dagar som kanske flera år. Det ges ibland några tillbakablickar genom att karaktärerna pratar om eller tänker på korta minnen från en plats där deras hem tidigare var. Det är ingen tid som karaktärerna vill tänka på varför man heller inte får reda på så mycket om den. Vid något tillfälle visar de ett foto på en mobiltelefon vilket tyder på att historien utspelar sig på 2000-talet i alla fall. Varifrån de har flytt och var de är just nu kan man inte utläsa mer än att de nu befinner sig i närheten av havet. De kan möjligen ha flytt ifrån Iran eftersom farmodern vid två tillfällen kallar Parisa för ”pedar sookhteh” vilket är farsi.

Parisa är huvudkaraktären i berättelsen och det är också hon som är berättaren. Hon är ett barn men riktigt hur gammal hon är får man inte reda på. Hennes mamma har dött innan de flydde och med henne pratar Parisa i sitt huvud och frågar ofta om råd. Parisa är en inte helt trovärdig berättare då hon återger en berättelse vid två olika tillfällen på olika sätt. Hon höjer också sina föräldrar till skyarna vilket man då kan tvivla på om de verkligen är så bra som Parisa beskriver.

Den personen som försöker föra dem framåt i deras strävan om att fly över havet är Parisas pappa. Han är inte en omtyckt person i omgivningen och han agerar frustrerat, framfusigt och oartigt. Pappan antyds ha gjort saker som inte varit snälla. Grannarna ser ner på honom och nämner en tid då pappan varit i ett fängelse och till och med hans egen mamma säger till honom “[...] [a]llt vidrigt du gjort står skrivet i ditt ansikte” (s. 16). Pappan ter sig självisk. Han tar ut sparade pengar ifrån kassaskåpet och sätter inte in några nya. Han betar sig också oartigt mot andra människor i omgivningen, dock visar han

Hand i hand i Leksand - den förenande föreningen
c/o Rebecca Betzinger
Gärde Karlsgattu 6
79350 Leksand

www.forenande.org
info@forenande.org
☎ 070 – 265 74 33
Organisationsnummer: 802543-4120

Bankgiro: 199-7998
Swish: 123 358 58 74

en respekt mot Parisa. Bokcirkeln frågar sig om det kan vara så att pappan har mördat mamman.

Parisas farmor bor också med dem i huset där de nu befinner sig. Hon vill hålla koll på att allt går bra för Parisa men oroar sig för att Parisas pappa inte ska klara av att fullfölja flykten. Farmodern finner sig också på nåt sätt i den situation hon är i, mellan ett tidigare liv och ett framtida, och hon säger att hon inte ska följa med Parisa och hennes pappa över havet. Det är oklart om pappan vill att farmodern ska följa med eller inte.

En annan person som bor i huset är Maryam. Maryam är Parisas antagonist och enda jämnåriga kontakt. Hon finns med i berättelsen för att berätta att Parisas pappa inte är en snäll person.

De befinner sig alltså i närheten av havet och de ska få uppleva havet för första gången vilket tyder på att de flytt från ett område utan hav. Parisa förstår ofta inte vad andra människor säger och hon känner inte till vad en stormarknad är. Miljön är svår och tuff. Det är varmt och människorna bor trångt och utan tillgång till eget badrum till exempel. Därigenom sätts familjerelationerna på prov.

Texten är lätt att läsa. Den berättas utifrån Parisas barnperspektiv och ibland förekommer det kortare konversationer mellan karaktärerna. Eftersom Parisa inte alltid förstår allting beskriver hon saker så som hon förstår dem. Novellen riktar sig till såväl unga som gamla som behöver eller vill förstå bättre hur en flyktings väg ser ut. Den kompletterar den ofullständiga bilden man har om man bara har bott i till exempel Europa hela sitt liv. För människor utan erfarenhet av flykt så börjar historien först efter att Bakhtiaris novell slutat. Det är ju inte säkert att flyktningbåtar når sina mål och det vet vi heller ingenting om de gör i denna berättelse, men det är människor, alla med personliga bakgrunder, som är dessa flyktingar. Människor som Parisa och hennes pappa.

När vi diskuterat igenom novellen kom deltagarna fram till ett genomsnittligt betyg på en svag 4 av 5 möjliga. Vi hade alla lärt oss mer och lärt oss att förstå mer av att diskutera tillsammans.